

Dit profiel dient gelezen, geïnterpreteerd en gebruikt te worden in combinatie met de leeswijzer, waarin de noodzakelijke uitleg van de verschillende paragrafen vermeld is.

Groenpootruiter (*Tringa nebularia*) A164

1. Status:

Niet in Bijlage I genoemde en geregeld voorkomende trekvogel zoals bedoeld in artikel 4.2 van de Vogelrichtlijn. Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

Beschrijving: Groenpootruiters broeden in de gematigde en noordelijke (boreale en subarctische) klimaatszones van Schotland, Noord-Scandinavië en Rusland. Ze overwinteren hoofdzakelijk in Zuidwest-Europa, langs de Middellandse Zee en in Afrika, zowel langs de kusten als in zoetwatergebieden ten zuiden van de Sahel. Schotse broedvogels overwinteren langs de kusten van het Verenigd Koninkrijk en Ierland. In Nederland is de groenpootruiter vooral een doortrekker. De grootste aantallen zijn aanwezig tijdens de najaarstrek. Daarbij concentreren de groenpootruiters zich zowel tijdens de najaars- en voorjaarstrek voornamelijk in de intergetijdengebieden van de Waddenzee en de Delta.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de populatie groenpootruiters in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' gunstig. De broedgebieden van de in de Europese Unie verblijvende groenpootruiters liggen in Noord-Europa.²⁰ De Europese populatie wordt geschat op 310.000 exemplaren. Hiervan verblijft naar schatting 3% een tijdje in Nederland.

3. Ecologische vereisten

Leefgebied: De groenpootruiters zoeken in ons land vooral de getijdengebieden en estuaria op, maar zijn tijdens de doortrek ook wel in waterrijke gebieden in het binnenland te zien. In de getijdengebieden zoeken ze hun voedsel op drooggevalen platen, vaak in de omgeving van ondiepe geulen, plasjes en prielen. In het binnenland foerageren ze meestal op slijkige oevers of in ondiep water, langs en in rivieren en plassen, sloten, vennen en opgespoten terreinen. Groenpootruiters zoeken hun voedsel vaak in groepsverband samen met soortgenoten, andere ruiters of andere oevervogels. De rustplaatsen variëren in getijdengebieden. Hier en daar brengen ze de hoogwaterperiode door aan de waterkant samen met tureluurs. Verder dienen ook schaars begroeide kwelders, randen van plassen en inlagen en binnendijkse graslanden als toevlucht en rustplaats. De groenpootruiters leggen soms lange afstanden af tussen voedselgebied en hoogwaterrustplaats.

Voedsel: Het voedsel van de groenpootruiter vertoont grote verscheidenheid. In getijdengebieden eet hij visjes, veelal grondels, en garnalen, kleine krabben of wormen. In het binnenland voedt hij zich met visjes, wormen, kikkers en salamanders en hun larven.

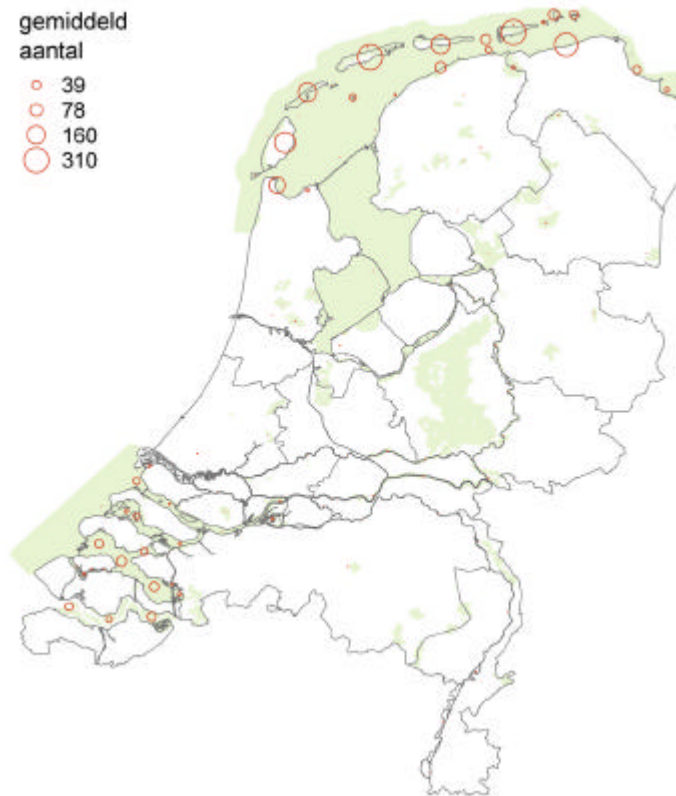
Rust: Voor de groenpootruiter is rust op de voedselgebieden en met name op de hoogwatervluchtplaatsen van belang. Recreatie, werkzaamheden, vliegverkeer en windmolenparken kunnen de aantallen en de verspreiding van de groenpootruiters beperken. Cruciaal voor de aanwezigheid van de groenpootruiter zijn wadplaten die voldoende voedsel bieden.

²⁰ In Griekenland vogels uit West-Siberië.

4. Huidig voorkomen

Groenpootruiters concentreren zich tijdens de najaars- en voorjaarsstrek voornamelijk in intergetijdengebieden. Daarnaast zijn tijdens de trek kleine aantallen aanwezig in een zeer groot aantal 'wetlands' in het binnenland, voornamelijk in het gebied van de grote rivieren en in Noord- en West- Nederland.

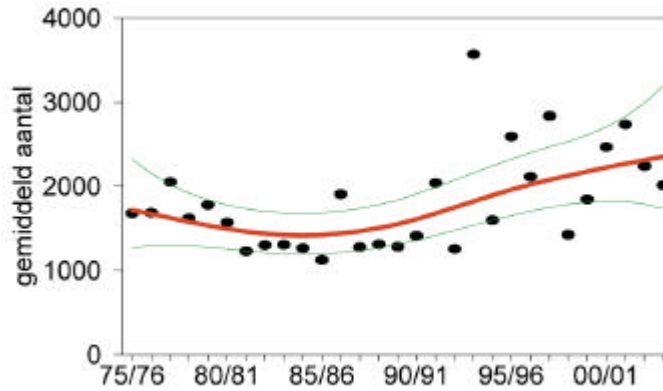
In Nederland overwinteren gemiddeld slechts 10 exemplaren, voornamelijk in de Delta. In de Waddenzee zijn in de nazomer en herfst gemiddeld 9.800 groenpootruiters aanwezig, in sommige jaren vooral in de oostelijke helft van het gebied. In de Delta zijn gemiddeld 1.300 exemplaren present.

Verspreidingskaart groenpootruiter

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: In de Waddenzee is sinds 1986 sprake van een toename van de groenpootruiter. Ook in het Deltagebied nemen de aantallen duidelijk toe. De internationale populatie is stabiel.

Aantalsontwikkeling groenpootruiter

Recente ontwikkelingen: De Nederlandse populatie van de groenpootruiter laat sinds 1981 (1981-2003) een matige toename zien. Door grote fluctuaties is over de meest recente periode 1995-2003 de aantalsontwikkeling onbekend.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreiding: gunstig

Het natuurlijke verspreidingsgebied van de groenpootruiter in Nederland is stabiel.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig

De aantallen van de groenpootruiter nemen in ons land toe.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig

De omvang en de kwaliteit van geschikt leefgebied voor de groenpootruiter nemen niet wezenlijk af.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig

Gelet op het leefgebied van de soort, zowel in intergetijdengebieden en in het binnenland, zijn gevarieerde dieet en het feit dat de soort zowel in de Waddenzee als in de Delta vooruit gaat, lijkt het toekomstperspectief goed. Er zijn verder geen wezenlijke deze soort bedreigende factoren

Landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 2210 vogels (seizoensgemiddelde).

Streefbeeld bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud van de huidige situatie volstaat bij deze soort.

Oordeel: gunstig

Beoordeling staat van instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	gunstig	gunstig
Populatie	?	gunstig
Leefgebied	gunstig	gunstig
Toekomst	gunstig	gunstig
Eindoordeel	gunstig	gunstig

6. Bronnen

- Austin G.E. & Rehfisch M.M. 2003. The likely impact of sea level rise on waders (*Charadrii*) wintering on estuaries. *Journal for Nature Conservation* 11: 43-58.
- Austin G.E., Peachel I. & Rehfisch M.M. 2000. Regional trends in coastal wintering waders in Britain. *Bird Study* 47: 352-371.
- Cayford J. 1993. Wader disturbance: a theoretical overview. *Wader Study Group Bull.* 68 (Supplement): 3-5.
- Clemens T. & Lammen C. 1995. Windkraftanlagen und Rastplätze von Küstenvögeln -ein Nutzungskonflikt. *Seevogel* 16: 34-38.
- Davidson N.V. & Rothwell P. 1993. Human disturbance to waterfowl on estuaries: conservation and coastal management implications of current knowledge. *Wader Study Group Bull.* 68 (Supplement): 97-105.
- Ens B.J., Wintermans G.J.M. & Smit C.J. 1993. Verspreiding van overwinterende wadvogels in de Nederlandse Waddenzee. *Limosa* 66: 137-144.
- Koepff C. & Dietrich K. 1986. Störungen von Küstenvögeln durch Wasserfahrzeuge. *Vogelwarte* 33: 232-248.
- Koffijberg K., Blew J., Eskildsen K., Günther K., Koks B., Laursen K., Rasmussen L.M., Potel P. & Südbeck P. 2003. High tide roosts in the Wadden Sea. A review of bird distribution, protection regimes and potential sources of anthropogenic disturbance. *Wadden Sea Ecosystem* 16. CWSS/TMAG/JMMB, Wilhelmshaven.
- Leopold M.F., Smit C.J., Goedhart P.W., Van Roomen M., Van Winden E. & Van Turnhout C. 2004. Langjarige trends in aantallen wadvogels in relatie tot de kokkelvisserij en het gevoerde beleid in deze; eindverslag EVA II (Evaluatie schelpdiervisserij tweede fase) Deelproject C2. Alterra-rapport 954. Alterra, Wageningen.
- Piersma T. & Koolhaas A. 1997. Shorebirds, shellfish(eries) and sediments around Griend, western Wadden Sea, 1988-1996. *Rapport 1997-7*. NIOZ, Texel.
- Piersma T., Koolhaas A., Dekinga A., Beukema J.J., Dekker R. & Essink K. 2001. Long-term indirect effects of mechanical cockle-dredging on intertidal bivalve stocks in the Wadden Sea. *Journal of Applied Ecology* 38: 976-990.
- Schekkerman H., Meininger P.L. & Meire P.M. 1994. Changes in the waterbird populations of the Oosterschelde (SW Netherlands) as a result of large-scale coastal engineering works. *Hydrobiologia* 282/283: 509-524.
- Schothorst E. & Veenendaal D. 1999. Verstoring van vogels langs de Groninger Noordkust. *De Grauwe Gors* 27 (1): 7-13.
- Spaans B., Bruinzeel L. & Smit C.J. 1996. Effecten van verstoring door mensen op wadvogels in de Waddenzee en de Oosterschelde. *IBN-rapport 202*. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen.
- Swennen C. 1971. Het voedsel van de Groenpootruiter *Tringa nebularia* tijdens het verblijf in het Nederlandse Waddegebied. *Limosa* 44: 71-83.